

HỘI ÁI HỮU BIÊN HOÀ

Website: <https://www.bienhoatx.com>

Email liên lạc: datlam1951@yahoo.com

Hội Ái Hữu Biên Hoà hân hạnh giới thiệu đến quý vị bài thơ: **Đền Trần Võ** của thi hữu **Trần Quốc Bảo**. Hội chân thành cảm tạ tác giả. Kính mời.

Trân trọng.

ĐỀN TRẦN VÕ

Trần Quốc Bảo dịch thơ Cao Bá Quát

Trần Võ Tự

Cao Bá Quát

鎮武寺

惜遊無計復登樓
斜倚欄桿望碧流
君亦多情到煙水
我猶遺恨滿汀州
日斜天地雙蓬滿
春淨江湖一白鷗
遙想當年行樂處
殘花猶自故宮頭
高伯適

Trần Võ Tự

(Thơ tứ cảnh)

*Tích du vô kế phục đăng lâu
Tà y lan can vọng bích lưu
Quân diệc đa tình đào yên thủy
Ngã do di hận mãn thính châu
Nhật tà thiên địa song bông mãn
Xuân tịnh giang hồ nhất bạch âu
Dao tưởng đương nhiên hành lạc xứ (*)
Tàn hoa do tự cố cung đầu.*

Cao Bá Quát (**)

Bản dịch của Trần Quốc Bảo

Đền Trấn Võ

*Viễn du chưa được phải ngồi nhà
Lưng tựa lan can ngắm suối xa
Khởi nước mênh mang tình ý bạn
Bãi hoang vắng vẻ hận lòng ta
Chiều buông tóc bạc che trời đất
Xuân vắng chim âu lướt hải hà
Nhớ trước chốn kia nơi lạc thú
Cung xưa mấy độ đã tàn hoa.*

Trần Quốc Bảo

Richmond, Virginia

quocbao_30@yahoo.com

(* **Đền Trấn Võ** tọa lạc trên mảnh đất xưa gọi là Cung Trường Xuân, nơi ăn chơi, trà đình tửu điểm, của giới phú quý, vương tôn công tử.

(**) **Cao Bá Quát** (? - 1851) hiệu là Chu Thần, quê làng Phù Thị, huyện Gia Lâm, tỉnh Bắc Ninh. Đậu Cử Nhân, được lãnh chức Giáo Thụ, phủ Quốc Oai (Sơn Tây) vào đời nhà Nguyễn (Thiệu Trị - Tự Đức).

Ông là người tài giỏi nổi tiếng về thơ văn. Đương thời có câu: “**Văn như Siêu Quát vô tiền Hán – Thi đáo Tùng Tuy thất thịnh Đường**”. Cũng vì được đề cao, xưng tụng thi tài, Ông bị các quan chức ganh ghét.

Thuở ấy có người tên Lê Duy Cự, nổi lên tại Sơn Tây, chống Triều Đình nhà Nguyễn. Cao Bá Quát theo, làm Quốc Sư cho bọn ấy. Triều đình sai Lãnh Binh Lê Thuận dẹp giặc, Thuận đánh bắt được Cao Bá Quát, đem về chém tại làng Phù Thị (chánh quán).

Lời bàn:

Vào thời Quân Chủ, Vua là nhất, trên cả Nước (trung quân, ái quốc). Cao Bá Quát làm quân sư cho Lê Duy Cự, chống Triều Đình, sau bị chém đầu, Quát bị gọi là “giặc”.

Nhưng nay, xét tài liệu văn học lưu truyền của Cao Bá Quát, ta thấy Ông có tư tưởng cấp tiến đáng ngạc nhiên. Tư tưởng ấy là “Phế Đế” (xoá bỏ chế độ Quân Chủ). Điều đó biểu lộ rõ rệt khi bị giam, Ông làm đôi câu đối: **“Một chiếc cùm lim chân có đế. Hai vòng giây sắt bước thì vương”** (Đế Vương đặt xuống dưới chân, tỏ ý muốn đạp đổ chế độ phong kiến). Thậm chí, ra pháp trường, trước khi trảm quyết, Ông không hề sợ hãi, còn ngang tàng đọc câu đối chót cuộc đời **“Ba hồi trống đục, (đ.?) mồ cha kiếp! Một lát gươm đưa (đ.?) bỏ mẹ đời!”**

Lời chửi thô tục, ai cũng hiểu là ý thoá mạ đế vương. “Tư tưởng phế đế” của các nhà cách mạng trên thế giới, chưa dễ đã ai mạnh mẽ hơn Cao Bá Quát! Khi Ông dấy binh, miền ấy bị châu chấu phá mùa màng, nên trong sử gọi Cao Bá Quát là Giặc Châu Chấu.

Đáng tiếc cho Ông! - Phải chăng Ông sinh bất phùng thời!

TQB.